

ФУНКЦІОНУВАННЯ І РОЗВИТОК МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

УДК 35

[https://doi.org/10.32689/2617-9660-2021-1\(13\)-138-145](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2021-1(13)-138-145)

Романенко Євген Олександрович,

доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, Президент Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління, Проректор Міжрегіональної Академії управління персоналом, 03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2, тел.: (044) 264-52-54, e-mail: poboss1978@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-2285-0543>

В УКРАЇНІ З'ЯВИВСЯ ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ОРГАН З ПРОФІЛАКТИКИ ТА ПОДОЛАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Анотація: визначено, що проголошений євроінтеграційний курс державної політики зобов'язує Україну забезпечувати ефективне функціонування інститутів, які гарантуватимуть верховенство права, додержання прав та інтересів фізичних та юридичних осіб, їх ефективний захист. Доведено, що перша спроба заснувати орган, відповідальний за боротьбу з фінансовими порушеннями, належить до весни 2013 року. Законопроект «Про Службу фінансових розслідувань України (фінансову поліцію)» розглядався міністерствами за ініціативою Податкової міліції. Відмічено, що команда обраного Президента Володимира Зеленського заявила, що з метою боротьби з корупцією планують створити окремий орган для розслідування справ про економічні злочини і подати законопроект про Службу фінансових розслідувань. Відповідний пункт є у програмі переможця виборів. На доручення глави держави проект закону № 1208 про Бюро фінансових розслідувань був унесений до Верховної Ради як невідкладний 30 серпня.

Проаналізовано ключові положення законопроекту «Про Бюро економічної безпеки України» № 3087-д, що полягають в наступному: діяльність Бюро економічної безпеки України спрямовується і координується Кабінетом Міністрів; директора Бюро призначатиме Кабмін за поданням прем'єр-міністра і за результатами відкритого конкурсу. Термін перебування на посаді – 5 років (не більше двох термінів поспіль); кандидатуру директора відбиратиме конкурсна комісія. До неї увійдуть: три людини від Ради національної безпеки і оборони; три людини від Верховної Ради; три людини від Кабінету Міністрів; при Бюро економічної безпеки створять Раду громадського контролю, який буде стежити за його діяльністю. Зокрема, Рада розглядатиме звіт директора Бюро та надавати свої висновки. Доведено, що основними завданнями Бюро економічної безпеки України є: оцінка ризиків і загроз економічній безпеці держави, напрацювання способів їх мінімізації та усунення; забезпечення економічної безпеки держави шляхом запобігання, виявлення, припинен-

ня, розслідування кримінальних правопорушень, що посягають на функціонування економіки держави; виявлення і розслідування злочинів, пов'язаних з отриманням і використанням міжнародної технічної допомоги та ін.

Ключові слова: Бюро економічної безпеки України; євроінтеграційний курс державної політики, економічна безпека держави, законопроект про Службу фінансових розслідувань.

Romanenko Yevhen Oleksandrovych,

Doctor of Science in Public Administration, Professor, Honored Lawyer of Ukraine, President of the Ukrainian Assembly of Doctors of Science in public administration, vice-rector, Interregional Academy of Personnel Management, 03039, Kyiv, str. Frometivska, 2, tel.: (044) 264-52-54, e-mail: poboss1978@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-2285-0543>

THE SINGLE STATE AUTHORITY FOR PREVENTION AND FIGHTING ECONOMIC CRIME HAS APPEARED IN UKRAINE

Abstract: It is determined that the proclaimed European integration course of state policy obliges Ukraine to ensure the effective functioning of institutions that will guarantee the rule of law, respect for the rights and interests of individuals and legal entities, their effective protection. It has been proven that the first attempt to establish a body responsible for combating financial irregularities dates back to spring 2013. The draft law “On the Financial Investigation Service of Ukraine (Financial Police)” was considered by the ministries at the initiative of the Tax Police. It is noted that the team of President-elect Volodymyr Zelensky stated that in order to fight corruption they plan to create a separate body to investigate cases of economic crimes and submit a bill on the Financial Investigation Service. The corresponding item is in the program of the winner of elections. On behalf of the President, the draft law № 1208 on the Bureau of Financial Investigations was submitted to the Verkhovna Rada as urgent on August 30.

The key provisions of the draft law “On the Bureau of Economic Security of Ukraine” № 3087-d are analyzed, which are as follows: the activities of the Bureau of Economic Security of Ukraine are directed and coordinated by the Cabinet of Ministers; The Director of the Bureau will be appointed by the Cabinet of Ministers on the proposal of the Prime Minister and based on the results of an open competition. Term of office – 5 years (not more than two consecutive terms); the candidacy of the director will be selected by the competition commission. It will include: three people from the National Security and Defense Council; three people from the Verkhovna Rada; three people from the Cabinet of Ministers; the Bureau of Economic Security will set up a Public Oversight Board to oversee its activities. In particular, the Council will consider the report of the Director of the Bureau and provide its conclusions. It is proved that the main tasks of the Bureau of Economic Security of Ukraine are: assessment of risks and threats to the economic security of the state, development of ways to minimize and eliminate them; ensuring the economic security of the state by preventing, detecting, stopping, investigating criminal offenses that encroach on the functioning of the state economy; detection and investigation of crimes related to the receipt and use of international technical assistance, etc.

Keywords: Bureau of Economic Security of Ukraine; European integration course of state policy, economic security of the state, the bill on the Financial Investigation Service.

Постановка проблеми. Проголошений євроінтеграційний курс державної політики зобов'язує Україну забезпечувати ефективне функціонування інститутів, які гарантуватимуть верховенство права, додержання прав та інтересів фізичних та юридичних осіб, їх ефективний захист.[1]

Наразі правоохоронну функцію в сфері економічних порушень бізнесу виконують податкова міліція, Служба безпеки України та Національна поліція України. За даними офіційної статистики Офісу Генерального прокурора у 2019 році було зареєстровано 1287 кримінальних проваджень за ухилення від сплати податків. Водночас на стадії досудового розслідування у цьому році було закрито 262 кримінальні провадження, з яких 259 – за відсутності складу/події кримінального правопорушення. Результатами судового розгляду відповідних справ за визначений період у Єдиному державному реєстрі судових рішень наявні всього 18 вироків, а саме: 10 обвинувальних вироків, із яких 3 – на підставі угод про визнання винуватості та 8 виправдальних вироків.

Така статистика свідчить про недостатньо ефективну роботу в першу чергу податкової міліції у розслідуванні економічних злочинів, необхідність позбавити правоохоронні органи від невластивих їм функцій та відокремити правоохоронну функцію від сервісної функції податкової.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В українській науці не достатньо висвітлені питання правового регулювання діяльності інститутів, які гарантують верховенство права, додержання прав та інтересів фізичних та юридичних осіб, їх ефектив-

ний захист. Певні аспекти особливостей правового забезпечення процесу розслідування економічних злочинів можна знайти у працях: Г.М. Андреевої, М.О. Баймуратова, У. Бека, Ж.Ж. Білакової, Н.А. Бобрової, Дж. Б'юкенена, Г.А. Гаджисєва, А.З. Георгіци, Н. Дагласа, В.В. Дементєва та ін.

Мета статті. Метою даної статті є дослідження нормативно-правової регламентації розслідування економічних злочинів.

Виклад основного матеріалу. Створення єдиного державного органу, відповідального за боротьбу з економічними злочинами, та уникнення дублювання відповідних функцій у різних правоохоронних органах – це також одна з вимог Меморандуму про економічну та фінансову політику. Бюро економічної безпеки – правоохоронна організація у сфері охорони економічної безпеки держави, що створюється українською владою. Мета служби – протидія економічним злочинам проти держави. Бюро задумується як фінансова поліція країни, з урахуванням досвіду ФБР та Державного агентства США з протидії фінансовим злочинам (FinCEN).

Перша спроба заснувати орган, відповідальний за боротьбу з фінансовими порушеннями, належить до весни 2013 року. Законопроект «Про Службу фінансових розслідувань України (фінансову поліцію)» розглядався міністерствами за ініціативою Податкової міліції.[2]

25 березня 2014 року Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк доручив підготувати концепцію формування Служби фінансових розслідувань і необхідні документи для її створення. СФР повинна замінити податкову

міліцію і включити в себе підрозділи МВС та СБУ по боротьбі з економічними злочинами.[3] 6 серпня на засіданні Уряду Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк ще раз запропонував створити єдину фінансову службу розслідувань, ліквідувавши податкову міліцію і ще чотири органи державної влади, які займалися перевітками суб'єктів підприємницької діяльності. За два дні Кабмін затвердив законопроект «Про основи запобігання та боротьби з економічними правопорушеннями».[4] Він був зареєстрований у Верховній Раді України за № 4449а,[4] 27 листопада 2014 після критики проекту зі сторони МВС та профільного комітету Верховної Ради він був відкликаний[4].

Групою народних депутатів 15.03.2016 р. був запропонований законопроект №4228 «Про Фінансову поліцію».[5] Фінансова поліція утворюється на заміну податковій міліції. Міністр внутрішніх справ України Арсен Аваков висловився за створення єдиного органу, що займатиметься розслідуванням злочинів у сфері економіки на кшталт Служби фінансових розслідувань США. [6]

В лютому 2017 р. міністр фінансів презентував законопроект щодо створення органу протидії фінансовим злочинам – Служби фінансових розслідувань (СФР). До основних функцій Служби належатиме виявлення, припинення, розкриття та досудове розслідування злочинів у економічній-фінансовій-податковій сферах, а також аналітична і профілактична робота[27]. 22 березня КМУ схвалив законопроект як урядовий.[7] Законопроект про СФР не знайшов підтримки на рівні парламенту, президента та силових відомств. У грудні 2017 року

Президент забрав естафету реформи податкової міліції у Міністерства фінансів і передав її Верховній раді (Н.Южаніній).

В лютому 2018р. Міністерства фінансів України та Литви вирішили створити Координаційний комітет для реалізації реформи ДФС та створення Служби фінансових розслідувань. 19 березня 2018р. у Верховній Раді було зареєстровано проект Ніни Южаніної про Національне бюро фінансової безпеки (НБФБ) як правоохоронний орган із спецстатусом, підзвітний президенту та парламенту.[8] Національне бюро фінансової безпеки України матиме статус, завдання, повноваження та гарантії незалежності, за аналогією з Європейським агентством з боротьби з шахрайством, відоме як OLAF, що вже майже 20 років стоїть на сторожі фінансової безпеки Європи. В основі діяльності НБФБ, як і в основі роботи OLAF – новітня методологія організації правоохоронної діяльності керується аналітикою, що передбачає збір інформації з компетентних джерел, її акумулювання в системі управління ризиками та подальший аналіз для виявлення ризиків і загроз фінансовій безпеці держави.

Міністр фінансів України Данилюк розкритикував його, знайшовши 18 вразливостей, та рекомендував не приймати закон навіть в першому читанні.

Команда обраного Президента Володимира Зеленського заявила, що з метою боротьби з корупцією планують створити окремий орган для розслідування справ про економічні злочини і подати законопроект про Службу фінансових розслідувань. Відповідний пункт є у програмі перемож-

ця виборів. На доручення глави держави проєкт закону № 1208 про Бюро фінансових розслідувань був унесений до Верховної Ради як невідкладний 30 серпня.[9] Проте, вже 2 жовтня його зняли з розгляду. Тим часом, 2 жовтня, Верховна Рада прийняла в першому читанні інший законопроект № 1208-2 авторства народних депутатів Василевської-Смаглюк та Монастирського, за його ухвалення проголосували 270 народних депутатів. Законопроект передбачалося створення Бюро фінансових розслідувань як центрального органу виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом міністрів через міністра фінансів. Бюро фінансових розслідувань складається з центрального апарату та 7 територіальних управлінь, зареєстрованих як юридичні особи публічного права. Законопроект не передбачав ліквідацію будь-яких підрозділів Служби безпеки України та Міністерства внутрішніх справ, але до Бюро фінансових розслідувань переходять повноваження щодо розслідування економічних злочинів. Законопроект Василевської-Смаглюк — Монастирського відхилено 17 січня 2020р.

2 липня 2020р. було зареєстровано у Верховній раді новий законопроект Гетманцева та інших депутатів від фракції «Слуга народу» «Про Бюро економічної безпеки України» (№ 3087-д), який 3 вересня 2020р. пройшов перше читання.[10]

В серпні 2020р. уряд України, в обмін на макрофінансову допомогу від ЄС 1,2 мільярда євро, взяв на себе, одним з пунктів, зобов'язання щодо ліквідації податкової міліції та створення нового політично незалежного агент-

ства для розслідування серйозних економічних та фінансових злочинів.

До законопроекту «Про Бюро економічної безпеки України» № 3087-д до другого читання народні депутати подали близько 1500 поправок. Верховна Рада України 28 січня 2021р. підтримала в другому читанні і в цілому законопроект про створення Бюро економічної безпеки України. За проєкт закону № 3087-д проголосували 242 народних депутата: 201 – від «Слуги народу», 16 – від «Голосу», 3 – від групи «За майбутнє», 17 – від групи «Довіра», 5 позафракційних. Решта фракцій не дали за документ жодного голосу.

Документ передбачає створення Бюро економічної безпеки як державного правоохоронного органу, на який покладаються завдання щодо запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття кримінальних правопорушень, віднесених законом до його підслідності (тобто в сфері економіки). Бюро буде створено замість податкової міліції та оптимізації структури та чисельності органів, які ведуть боротьбу зі злочинами в сфері економіки, усунення дублювання їх функцій.

Ключові положення законопроекту полягають в наступному:

- Діяльність Бюро економічної безпеки України спрямовується і координується Кабінетом Міністрів.

- Директора Бюро призначатиме Кабмін за поданням прем'єр-міністра і за результатами відкритого конкурсу. Термін перебування на посаді – 5 років (не більше двох термінів поспіль).

- Кандидатуру директора відбиратиме конкурсна комісія. До неї увійдуть: три людини від Ради національ-

ної безпеки і оборони; три людини від Верховної Ради; три людини від Кабінету Міністрів.

- До складу центрального апарату і територіальних управлінь Бюро входитимуть до 4000 чоловік. Працівники інформаційно-аналітичного підрозділу будуть детективами, але не будуть наділятися повноваженнями застосовувати поліцейські заходи.

- При Бюро економічної безпеки створять Раду громадського контролю, який буде стежити за його діяльністю. Зокрема, Рада розглядатиме звіт директора Бюро та надавати свої висновки. Основними завданнями Бюро економічної безпеки України є:

- виявлення зон ризиків у сфері економіки шляхом аналізу структурованих і неструктурованих даних;

- оцінка ризиків і загроз економічній безпеці держави, напрацювання способів їх мінімізації та усунення;

- забезпечення економічної безпеки держави шляхом запобігання, виявлення, припинення, розслідування кримінальних правопорушень, що посягають на функціонування економіки держави;

- виявлення і розслідування злочинів, пов'язаних з отриманням і використанням міжнародної технічної допомоги;

- складання аналітичних висновків і рекомендацій для державних органів з метою підвищення ефективності прийняття ними управлінських рішень з регулювання відносин у сфері економіки та інше.

При створенні Бюро передбачений перехідний період. Кримінальні виробництва передадуть Офісу генпрокурора. Коли в штаті Бюро економічної безпеки буде 30% працівників – виробництва перейдуть до нього. На потреби Бюро в держбюджеті на 2021 рік передбачено 587 млн. грн. [10]

29 січня 2021р. Верховна Рада внесла зміни до Податкового кодексу України, відклавши термін припинення повноважень податкової міліції до запуску Бюро економічної безпеки. За ухвалення відповідного законопроекту №4090 за основу проголосували 258 народних депутатів, його прийняття в цілому як закону підтримали 259 нардепів.[11] Необхідність прийняття закону зумовлена необхідністю врегулювання питання діяльності органів податкової міліції в період вступу в силу закону «Про Бюро економічної безпеки України». Зокрема, згідно з внесеними в 2017 році поправками до Податкового кодексу, на наступний день після вступу в силу закону про Бюро економічної безпеки органи податкової міліції перестають існувати, оскільки з Податкового кодексу виключається відповідний розділ. Однак, як вказують автори закону, до цього часу Бюро економічної безпеки України та його територіальні підрозділи ще не будуть створені. Відповідно, законом «з метою забезпечення виконання конституційного принципу безперервності і стабільності функціонування центральних органів виконавчої влади», запропоновано продовжити повноваження органів податкової міліції на період до створення Бюро економічної безпеки України та його територіальних підрозділів, але не довше, ніж шість місяців з дати вступу в силу закону про Бюро.

Висновки. Таким чином в Україні створене Бюро економічної безпеки в якості центрального органу виконавчої влади, на який покладаються завдання щодо протидії правопорушенням, які посягають на функціону-

вання економіки держави. Крім того, законом передбачені зміни в закон «Про оперативно-розшукову діяльність», згідно з якими спецпідрозділу Служби безпеки України позбавляються функцій розслідування злочинів, пов'язаних з боротьбою з корупцією і організованою злочинністю. Законом продовжено повноваження органів податкової міліції на період до створення Бюро економічної безпеки України та його територіальних підрозділів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Романенко Є.О., Мартишин Д.С. Новий закон у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом починає діяти// Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління: електронне наукове видання : збірник. – 2020. – № 2 (8) – квітень. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – с.37-46.

2. Про службу фінансових розслідувань України / Личные финансы, 01.04.2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pfin.com.ua/pro-sluzhbu-finansovih-rozsliduvan-ukrayini/>.

3. Яценюк доручив створити Службу фінансових розслідувань на базі підрозділів податкової, МВС і СБУ / ZN.UA, 25.03.2014 – Режим доступу: https://zn.ua/ukr/ECONOMICS/yacenyuk-doruchiv-stvoriti-sluzhbu-finansovih-rozsliduvanna-bazi-pidrozdiliv-podatkovoyi-mvs-i-sbu-140381_.html/

4. <https://www.tax.gov.ua/diyalnist/regulyatorna-politika-/regulyatorna-politika/arhiv/2014-rik/63287.html/>

5. Про фінансову поліцію: проект Закону від 15.03.2016 р. №4228.

6. Аваков хоче єдиний орган фінрозслідувань і «реформи» СБУ та ДержНС /

УП, 11 червня 2016 – Режим доступу: www.pravda.com.ua › page.30.

7. Кабмін схвалив закон про створення Фінансової поліції / УП, 22 березня 2017- Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/news/2017/03/22/7138909/>.

8. Про Національне бюро фінансової безпеки України: проект Закону від 19.03.2018р. №8157 Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63676

9. Про Бюро фінансових розслідувань; проект Закону від 30.08.2019. № 1208 – https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66516

10. Про Бюро економічної безпеки України: проект Закону від 02.07.2020 № 3087-д http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69331

11. Про внесення змін до прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» щодо терміну набрання чинності окремими положеннями: проект Закону від 14.09.2020 №4090 – http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69922

REFERENCES:

1. Romanenko, Ye.O., Martyshyn, D.S. (2020). Novyi zakon u sferi zapobihannia ta protydyi lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochyynnym shliakhom pochynaie diiaty [A new law in the field of prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds from crime begins to operate]. Ekspert: paradyhmy yurydychnykh nauk i derzhavnoho upravlinnia – Expert: paradigms of legal sciences and public administration, 2(8), 37-46 [in Ukrainian].

2. Major Holders of the US Treasury Securities as of July 2013. (2013). pfin.com.ua. Retrieved from <http://pfin.com.ua/pro-sluzhbu-finansovih-rozsliduvan-ukrayini/m> [in English].

3. Belous, A. (2014). Yatsenyuk doruchyv stvoryty Sluzhbu finansovykh rozsliduvan na bazi pidrozdiliv podatkovoi, MVS i SBU [Yatsenyuk instructed to create the Financial Investigation Service on the basis of tax, MIA and SSU units]. zn.ua. Retrieved from https://zn.ua/ukr/ECONOMICS/yacenyuk-doruchiv-stvoriti-sluzhbu-finansovih-rozsliduvanna-bazi-pidrozdiliv-podatkovoyi-mvs-i-sbu-140381_.html/ [in Ukrainian].

4. Proekt Zakonu Ukrainy "Pro osnovy zapobihannia ta borotby z ekonomichnymy pravoporushenniamy" [Draft Law of Ukraine "On Fundamentals of Prevention and Combating Economic Offenses"]. www.tax.gov.ua. Retrieved from <https://www.tax.gov.ua/diyalnist-/regulyatorna-politika-/regulyatorna-politika/arhiv/2014-rik/63287.html/> [in Ukrainian].

5. Proekt Zakonu "Pro finansovu politsiiu" : vid 15.03.2016 r., № 4228 [The draft law "On the financial police" from 15.03.2016, № 4228]. portal.rada.gov.ua. Retrieved from http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=58400 [in Ukrainian].

6. Avakov khoche yedynyi orhan finrozsliduvan i «reformy» SBU ta DerzhNS [Avakov wants a single body of financial investigations and "reform" of the SSU and GosNS]. (2016). www.pravda.com.ua. Retrieved from <https://www.pravda.com.ua/news/2016/06/11/7111501/> [in Ukrainian].

7. Kabmin skhvalyv zakon pro stvorennia Finansovoi politsii [The Cabinet of Ministers approved the law on the establishment of the Financial Police]. (2017). www.pravda.com.ua. Retrieved from <https://www.pravda.com.ua/news/2017/03/22/7138909/> [in Ukrainian].

8. Proekt Zakonu "Pro Natsionalne biuro finansovoi bezpeky Ukrainy" : vid 19.03.2018r.,

№ 8157 [Draft law "On the National Bureau of Financial Security of Ukraine" from March 19, 2018, №8157]. portal.rada.gov.ua. Retrieved from http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63676 [in Ukrainian].

9. Proekt Zakonu "Pro Biuro finansovykh rozsliduvan" : vid 30.08.2019, № 1208 [Draft law "On the Bureau of Financial Investigations" from 30.08.2019, № 1208]. portal.rada.gov.ua. Retrieved from https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66516 [in Ukrainian].

10. Proekt Zakonu "Pro Biuro ekonomichnoi bezpeky Ukrainy" : vid 02.07.2020, № 3087-d [Draft law "On the Bureau of Economic Security of Ukraine" from 02.07.2020, № 3087-d]. portal.rada.gov.ua. Retrieved from http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69331 [in Ukrainian].

11. Proekt Zakonu "Pro vnesennia zmin do prykintseykh ta perekhidnykh polozhen Zakonu Ukrainy "Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy shchodo pokrashchennia investytsiinoho klimatu v Ukraini" shchodo terminu nabrannia chynnosti okremymy polozhenniamy" : vid 14.09.2020, № 4090 [Draft Law "On Amendments to the Final and Transitional Provisions of the Law of Ukraine "On Amendments to the Tax Code of Ukraine on Improving the Investment Climate in Ukraine" on the Term of Entry into Force of Certain Provisions" from 14.09.2020, №4090]. portal.rada.gov.ua. Retrieved from http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69922 [in Ukrainian].